

ТЕТЯНА БАЛАБУШЕВИЧ

Шок, заперечення, розпач, жаль... Ці та інші подібні почуття охоплюють серця багатьох людей, яким пощастило знати чудову людину, відому дослідницю, ветерана й співзасновницю кафедри історії НаУКМА Тетяну Аркадіївну Балабушевич, яку трагічна загибель вирвала з наших лав.

Тетяна Аркадіївна народилась у Києві 21 жовтня 1945 року. Належала до родини, відомої подвигом «свідків правди», — обраного ректора Київської духовної академії Олександра Глаголева та його сина, Праведника народів світу протоієрея Олексія, а саме до її лінії, відомої традиціями справжніх лікарів-гуманістів Аркадія та Агнеси Балабушевичів, визначних учених інших напрямів, деяких представників якої було репресовано за найхимернішими звинуваченнями. Матір Тетяни Аркадіївни, Наталію Аркадіївну Балабушевич-Довженко, згадують у спогадах майже всі дисиденти, бо вона надавала їм і їхнім сім'ям медичну допомогу, консультувала щодо виживання за політичних голодувань. А далі й сама Тетяна Аркадіївна використовувала у важкі часи всі можливості для надання реальної допомоги сім'ям представників дисидентського руху та нащадкам героїв Визвольних змагань.

Складнощі походження позначилися на тому, що після закінчення 1967 р. Київського державного університету ім. Т. Шевченка юній киянці довелося починати шлях до фаху з викладання історії в школі смт Тараща на Київщині. Але працелюбність і наполегливість дали можливість стати консультантом і редактором часопису Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, а вже 1972 р. вступити до аспірантури на кафедрі історії середніх віків свого історичного факультету. 1975 року успішно захистила кандидатську дисертацію з історії магнатських господарств Львівської землі XVIII ст., працювала молодшим науковим співробітником ЦНБ АН УРСР, старшим викладачем Чернігівського педагогічного інституту. З 1977 до 1992 р. Тетяна Аркадіївна працювала науко-

вим, потім старшим науковим співробітником сектору спеціальних історичних дисциплін Інституту історії АН УРСР. А з 1993 року й до останку вже незмінно — доцентом кафедри історії Національного університету «Києво-Могилянська академія», у створенні колективу якої відіграла вельми помітну роль.

Тетяна Аркадіївна Балабушевич була відомою на Батьківщині й поза нею дослідницею історії України та Європи, економічної історії України XVI–XVIII ст., історичної географії та картографії, наукової бібліографії історії. Вона опрацьовувала проблеми аграрної історії, поділу праці та закордонних торговельних зв'язків різних українських теренів, території та кордонів запорозьких земель і правобережних козацьких полків, історії обігу й лічби монет, руху цін в Україні. Тетяна Аркадіївна працювала і над систематизацією довідкової та енциклопедичної літератури. До бібліотеки НаУКМА надійшла свого часу як дарунок її книгозбірня із 763 назв.

Певна річ, значна частина життя Тетяни Аркадіївни Балабушевич була пов'язана з викладанням у Могилянці. У пам'яті випускників вона постає як автор значного концептуального внеску в історичну освіту, ґрунтованого на належності України та її історії до історичного розвитку Центрально-Східної Європи, унікальних авторських курсів з історичної географії України, історії, історичної географії та націєтворення Центрально-Східної Європи, імперії Габсбургів та численних інших. Вони не забудуть її достоту материнського опікування, відкриття нею багатьом своїм учням наукового шляху у процесі керівництва підготовкою численних дипломних і дисертаційних праць. Колеги ж назавжди запам'ятають товарицькість, доброзичливість, легкість у спілкуванні, готовність допомогти в найрозмаїтіших аспектах життя, щирі інтелігентність і справжній патріотизм.

Важко стримати сльози. Царство небесне Вам, дорога Тетяно Аркадіївно, вічні пам'ять і шана...